

Examination of Children's Books Published in Turkey Between 2018-2020*

Şerife BAKIRCI**, Derya YILDIZ***

Abstract. In this study, the books published by YKY, Tudem, Timaş, İş Bankası and Hep Kitap publishing houses, which are among the publishers that publish the most children's books in Turkey, for children at the 5th and 8th grade levels between 2018-2020; number, translation-copyright status, number of editions, size, number of pages, country of translation, translator, illustrator, genre and theme. In the study, document analysis, one of the qualitative research methods, was applied. In the research, a total of 600 books were scanned with the scanning model and the data were tabulated using document analysis and descriptive analysis. In the study; publishing houses publish more books for children aged 10-11; It has been determined that some of the published books are recommended by publishers for both 5th and 8th grade students, that publishers publish more translated books than copyrighted works, that the most translated books belong to authors in the United Kingdom, and that most novels are published. Accordingly, it was stated in the study that the number of copyrighted works should be increased and works in different text types and suitable for different age levels should be published.

Keywords: Children's literature, children's books, publishing house, interior-exterior structure features, document review.

How to cite: Bakırcı, Ş., & Yıldız, D. (2023). 2018-2020 yılları arasında Türkiye'de yayımlanan çocuk kitaplarının incelenmesi. *Journal of Children's Literature and Language Education*, 6 (2), 172-196.

*This study was produced from the master's thesis titled "Examination of children's books published between 2018-2020".

** Necmettin Erbakan University, A.K. Faculty of Education, Department of Turkish and Social Sciences Education, Konya, Turkey; serifebakirci77@gmail.com

*** Necmettin Erbakan University, A.K. Faculty of Education, Department of Turkish and Social Sciences Education, Konya, Turkey; dcyildiz@erbakan.edu.tr

2018-2020 Yılları Arasında Türkiye’de Yayımlanan Çocuk Kitaplarının İncelenmesi*

Şerife BAKIRCI**, Derya YILDIZ***

Öz. Bu çalışmada, Türkiye’de en çok çocuk kitabı yayımlayan yayınevlerinden olan YKY, Tudem, Timaş, İş Bankası ve Hep Kitap yayınevlerinin 2018-2020 yılları arasında 5 ve 8. sınıf seviyesindeki çocuklar için yayımladıkları kitaplar; sayı, çeviri-telif olma durumu, baskı sayısı, boyut, sayfa sayısı, çevirisinin yapıldığı ülke, çevirmen, çizer, türü ve tema bakımından karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi uygulanmıştır. Araştırmada tarama modeliyle toplamda 600 kitap taranmış ve veriler doküman incelemesiyle betimsel analiz kullanılarak tablolandırılmıştır. Çalışmada; yayınevlerinin 10-11 yaş grubundaki çocuklar için daha fazla sayıda kitap yayımladıkları; yayımlanan kitaplardan bazılarının yayınevleri tarafından hem 5 hem 8. sınıf öğrencileri için önerildiği, yayınevlerinin telif eserden daha çok sayıda çeviri kitap yayımladıkları, çeviri kitapların en çok Birleşik Krallık’taki yazarlara ait olduğu, en fazla roman türünde eserlerin yayımlandığı belirlenmiştir. Buna göre çalışmada telif eserlerin sayısının artması, farklı metin türünde ve farklı yaş düzeyine uygun eserlerin yayımlanması gerektiği ifade edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Çocuk edebiyatı, çocuk kitapları, yayınevi, iç-dış yapı özellikleri, doküman incelemesi.

*Bu çalışma “2018-2020 yılları arasında yayımlanan çocuk kitaplarının incelenmesi” isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Necmettin Erbakan Üniversitesi, A.K. Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Konya, Türkiye; serifebakirci77@gmail.com

*** Necmettin Erbakan Üniversitesi, A.K. Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Konya, Türkiye; dcylidiz@erbakan.edu.tr

1. Giriş

Çocuk edebiyatı, çocuğun edebiyatla ve sanatla tanışmasının ilk adımıdır. Hayat hakkında geniş fikirlere sahip olmayan çocuklar; çocuk kitaplarıyla beraber dünyayı anlamlandırmaya başlar. Bu bakımdan çocuk edebiyatı ürünleri büyük önem taşımaktadır.

Çocuk edebiyatı eserleri sanatsal nitelik taşır, çocuğa okuma zevki ve bilinci kazandırır. Türkçe Sözlük'te (2022) çocuk edebiyatı "Çocukların hayatı kavramasına yardımcı olacak, hayal gücünü geliştirici, okuma sevgisini aşıl原因an, eğitici bir edebiyat türü, çocuk yazını" olarak tanımlanmıştır.

Çocuğun bakış açısı, gelişim düzeyi, hayal dünyası, ilgisi, isteği, odağı vd. göz önüne alınarak çocuk edebiyatı eseri ortaya çıkarılır. Şirin (2000) çocuklar için eser hazırlanırken titizlikle çalışılarak her kelimenin özenle seçildiğini, yazar, çizer, editör ve yayınevinin iş birliği içinde çalıştığını belirtir. Çocuk kitaplarının birçok işlevi vardır. Okuma alışkanlığı kazandırmak bu işlevlerin başında yer almaktadır. Çocuklar kendilerine uygun kitaplarla tanışarak okumanın keyfine varır ve bunu düzenli hâle getirdiğinde okuma alışkanlığı da kazanmış olurlar. Ana dili edinimi ile başlayan, çocuklar için öğrenme-öğretme sürecinde kullanılan en etkili yapıtlar çocuk edebiyatı ürünleridir (Akyüz, 2014). Çocuklar kitaplar sayesinde yeni kelimeler ve kavramlar, atasözleri, deyimler, özdeyişler öğrenir. Kendi ülkesinin dili ve edebiyatıyla tanışmış olur. Buradan hareketle kitapların konularının özenle seçilmesi gereği ifade edilebilir.

Çocuk kitapları, insanın bireysel ve sosyal durumunu ortaya koyan gerçek yaşamla ilişkili konulardan meydana gelmektedir (Wolf, 2004). Olağanüstü olay ve karakterlerle hayal gücünü geliştirdiği kadar çocuğu gerçek yaşamla tanıştırmayı bakımından da önemlidir. Çocuğun günlük hayatta karşılaşılabileceği sorunları ve çözüm önerilerini çocuğa sezdirmiş olur. Ayrıca özlem, ayrılık, ölüm gibi hayatın içinden durumlarla çocuğu tanıştırır. Çocuğa toz pembe bir dünya sunulması, dünyada sorunlar yokmuş gibi bir yaklaşım sergilenmesi uygun değildir. Bu noktada yayınevlerine büyük görevler düşmektedir.

Çocukları kitapla buluştururken yayınevleri köprü görevi üstlenmektedir. Yazar, çevirmen ve çizer kitabı oluşturduktan sonra sorumluluk yayınevine geçer. Yayınevi, kitabı çocuğa en uygun şekilde düzenlemeli ve yayımlamalıdır. Çocuğa edebî zevki tattırma, çocuğu okur yapmada çevirmen ve yayınevine sorumluluk düştüğü unutulmamalıdır (Erten, 2014).

Çocuk kitabı hazırlanırken her adım, çocuğa görelilik ilkesine göre düzenlenir. Çocuğa görelilik ilkesi çocuğun gelişim düzeyine uygunluğun yanı sıra çocuğun gelişimine destek olmayı içerir. Yazar, çocuğa görelilik ilkelerini göz önünde bulundurup hitap ettiği kitlenin gelişim özelliklerine, kelime dağarcığına uygun olarak yazmalı; çocukların özelliklerinin ve ihtiyaçlarının bilincinde olmalıdır. Şirin (2016) yazarların "çocuk bakışı", "çocuğa görelilik" ve "çocuk gerçekliği" kavramlarına hâkim olmaları ve eserlerini bu kavramlara göre oluşturmaları gerektiğini belirtir. Bu bağlamda kitapların sayfa sayısı, boyutu, dil kullanımı ve içeriği titizlikle incelenmelidir. Sever (2007), kitabın sayfa sayısının, öğrencinin okuma düzeyine göre artış gösterdiğini, boyutun ise sayfa sayısına göre ters orantılı olduğunu

belirterek okul öncesi ve ilkokul döneminde daha büyük boyutlu kitaplar okunurken ortaokul döneminde okunan kitapların boyutunun küçük olduğuna dikkat çeker. Kitabın şekilsel özelliklerinin yanında özellikle çeviri kitaplarda dil kullanımı önem taşır.

Çeviri bir kitapta çevirmen, en az yazar kadar önemlidir. Çevirmen hem kitabın orijinal diline hem de çeviri yapacağı dile; dilin kurallarına, atasözleri ve deyimlerine, cümle yapısına hâkim olmalıdır. Hitap edilen kitle çocuklar olduğu için çocuğa görelilik ilkelerine ve bakış açısına da hâkim olunmalıdır. Çevirmen iki ülke arasındaki köprü olarak dünyanın bambaşka yerlerinde yaşayan iki çocuğun kültürlerini, geleneklerini, giyim tarzlarını, oynadıkları oyunları birbirlerine tanıtır. Bazı değerlerin evrensel olduğunu, doğru şeylerin dünyanın her yerinde doğru kabul edildiğini de çocuk, çeviri kitaplardan öğrenir. Çocuk edebiyatında çevirmen, sadece bir dili diğerine aktarmakla kalmaz ayrıca çocuğa yabancı bir dünyanın kapılarını da aralar (Levent, 2010).

Çevirmen kadar önemli olan bir diğer kişi çizerdir. Çünkü çocuğun kitaba dikkatini ilk bakışta resimler çekmektedir. Bu noktada çizerin önemi ortaya çıkar. Bir çocuk kitabında çizer, en az yazar kadar önemlidir. Çizer, çocuk psikolojisinden anlamalı, çocuğa görelilik ilkelerini bilmelidir. Metne hâkim olmalı ve yazarla iş birliği içerisinde çalışmalıdır. Çocukların hayata bakışı, yetişkinlerden farklıdır. Çocuk edebiyatının ortaya çıkış nedeni çocuğun gerçeklerinin, alımlama biçiminin yetişkinlerden farklı olmasından kaynaklanmaktadır (Dilidüzgün, 2003). Çocuk kitapları yetişkin kitaplarından farklı olarak belli özellikler çerçevesinde yazılır. Yazarlar, çizerler, editörler ve yayıncılar bu özelliklere göre kitabı hazırlar ve yayımlarlar. Çocuk kitaplarında bulunması gereken özellikler genel olarak iç yapı özellikleri ve dış yapı özellikleri olarak iki grupta incelenmektedir.

Çocuk kitaplarında bulunması gereken dış yapı özellikleri; genel olarak boyut, kapak-cilt, kâğıt, sayfa düzeni, harfler, resimler gibi içeriğinden bağımsız özelliklerdir. Bu özellikler çocuğun dikkatini kitaba yöneltir, çocukta kitabı okuma isteği uyandırır. Bu sebeple yayınevleri kitapları hazırlarken dış yapı unsurlarına dikkat etmelidirler. Kitabın boyutu, kullanılan kâğıdın niteliği, kapak, sayfa düzeni, harfler olarak sıralanabilir. Maltepe (2009) çocuk kitaplarının çocukları kitaba karşı heveslendirecek bir tasarıma sahip olmaları gerektiği belirtir. Böylece onlar için üretilmiş eserlerdeki özeni hissetmeleri sağlanmış olacaktır.

Yalçın ve Aytaş (2003) çocuk kitaplarının sadece çocuğa göre yazılmış bir metinden ibaret olmadığını; resimleriyle, düzenlemeleriyle bir bütün olduğunu, bu özelliklerin de çocuğun seviyesine uygun olarak uzmanlarca hazırlanması gerektiğini savunmuşlardır. Şirin (2000) de bir çocuk kitabının kolay okunması, resimlerinin konuyu yansıtması, çocuğa hitap etmesi ve çocuğun kitabı yanında taşıyabileceği boyutlarda olmasının önemine dikkat çekmiştir. Sever (2007), kitabın sayfa sayısının, öğrencinin okuma düzeyine göre artış gösterdiğini, boyutun ise sayfa sayısına göre ters orantılı olduğunu belirterek okul öncesi ve ilkokul döneminde daha büyük boyutlu kitaplar okunurken ortaokul döneminde okunan kitapların boyutunun küçük olduğuna dikkat çeker. Çocuk kitaplarının boyutları, çocukların kitabı kolay taşımasına ve kişisel kütüphanelerini oluşturmasına yardımcı olacak şekilde tasarlanmalıdır. Oğuzkan

(2010) çocuklar için en uygun kitap boyutunun 16 x 23 olduğunu savunmaktadır. Bunun yanında çocukların sürekli aynı boyutlardaki kitapları okumaktan sıkıldıklarını da dile getirmektedir. Tür ve Turla (2005) da farklı boyutların tercih edilmesi gerektiğini savunmuşlardır.

Çocukların okuması gereken ve okuma eğilimi gösterdikleri kitapların edebî türleri, çocukların yaş seviyesine göre değişkenlik göstermektedir. Okul öncesi dönemde masallar, tekerlemeler, bilmeceler, şiirler çocuklara okunur veya anlatılır. Yalçın ve Aytaş'ın (2003) ifade ettiği gibi çocuklar, çocukluk çağının ilk dönemlerinde masal ve masala benzeyen kitapları severler. Her masal kitabı çocuğa uygun değildir. Bu sebeple çocuğu kitaba yönlendirenler seçici davranmalıdır. İlkokul döneminde çocuklar daha çok masal, tekerleme, fabl, öykü, şiir türlerine ilgi duyarlar. Bu türler aynı zamanda çocuğun dil gelişimine de katkı sağlar. Ortaokul dönemindeki çocuklar ise şiir, öykü, fabl ile birlikte roman, çizgi roman, efsane, biyografi gibi türleri de okumaktan hoşlanırlar.

Çocuk edebiyatıyla ilgili alan yazındaki araştırmalar incelendiğinde; çocuk edebiyatı ürünleriyle dil becerileri geliştirme (Almerico, 2014; Lelli, 2010; Steiner, 2008), çocuk edebiyatı eserlerinin estetik boyutu (Batmaz, 2020; Dedeoğlu Orhun, 2019), çocuk kitaplarının çocuk edebiyatı ilkelerine uygunluğu yönünden incelenmesi (Berry, 1999; Çıfci ve Ulutaş, 2017; Erkmén, 2017; Orhan, 2020; Orhan ve Pilav, 2021), çocuk kitaplarının iç ve dış yapı özellikleri (Ciecierski vd., 2017; Gönen vd., 2011; Şenol vd., 2017), çeviri çocuk edebiyatı ve yayınevlerinin incelenmesi (İkiz, 2017; Yıldız, 2016), resimli çocuk kitaplarının incelenmesi (Kul, 2014;), çocuk edebiyatına yönelik farkındalık ve yeterliliğin ele alınması (Dündar, 2019; Nergiz, 2019; Olness, 2007), kahramanların dönüşümünün analizi (Kıymaz, 2019), dijital çocuk yayınlarının çocukların öğrenmesi üzerinde etkileri (Temir, 2019), çocukların kitap okuma alışkanlığı kazanmasında ebeveynlerin etkisi (Mullan, 2010; Sonnenschein ve Munsterman, 2002), yaşayan çocuk edebiyatı yazarları ve eserleri üzerine inceleme (Ungan ve Demir, 2016) gibi çalışmalar yapıldığı saptanmıştır. Bakırcı, Yıldız ve Ceran'ın (2021) araştırmasında Can Çocuk ve Gün Işığı yayınevlerinin yayımladıkları kitaplar incelenmiştir. Ulusal alan yazında çocuk kitabı yayımlayan yayınevlerinin kitaplarının incelendiği sadece bir çalışma olması bu alandaki eksikliği göstermektedir. Bu bakımdan araştırma, beş farklı yayınevinin kitaplarını sınıf seviyesine göre karşılaştırmalı olarak inceleyen bir çalışma olması bağlamında özgün bir çalışmadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada Türkiye'de çok sayıda kitap yayımlayarak çocuklara ulaşan YKY, Tudem, Timaş, İş Bankası ve Hep Kitap yayınevlerinin 2018-2020 yılları arasında 5 ve 8. sınıf seviyesindeki çocuklar için yayımladıkları kitapların; sayısı, çeviri-telif olma durumu, baskı sayısı, boyutu, sayfa sayısı, çevirisinin yapıldığı ülke, çevirmeni, çizeri, türü ve teması bakımından karşılaştırmalı olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada 5. ve 8. sınıf düzeyinin seçilmiş olmasının nedeni ortaokulun ilk ve son yılları arasında yayımlanan kitapların karşılaştırılmasıdır. Böylece ilkokuldan hemen sonra ve ortaöğretimden hemen

önce Türkiye’nin en çok kitap yayımlayan yayınevlerinin çocuk kitapları karşılaştırmalı olarak ortaya konmuş olacaktır. Ayrıca çalışmanın yakın bir zaman aralığında yapılmış olması günümüz Türkiye’sindeki önemli yayınevlerinin yayımladıkları kitapların detaylı olarak analiz edilmesini de sağlayacaktır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın alt problemleri aşağıda sunulmuştur.

YKY, Tudem, Timaş, İş Bankası ve Hep Kitap yayınevlerinin 2018-2020 yılları arasında 5 ve 8. sınıf seviyesindeki çocuklar için yayımladıkları kitapların;

1. Sayısı ve baskı sayısı nedir?
2. Çeviri-telif sayısı ve çevirisinin yapıldığı ülkeler nedir?
3. Sayfa sayısı ve boyutu nedir?
4. Türleri ve teması nelerdir?
5. Yazar, çevirmen ve çizerleri kimlerdir?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli/ Deseni

Yayınevlerinin 2018-2020 yılları arasında yayımladıkları çocuk kitaplarını incelemeyi amaçlayan bu çalışma, bir nitel araştırmadır. Hughes (2014, s.2), nitel araştırmada verilerin anlamlandırılmasının sayılardan öteye geçtiğini belirtir. Araştırmanın modeli ise tarama modelidir. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, konu ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2009, s.77).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2020 yılları arasında YKY, Tudem, Timaş, İş Bankası ve Hep Kitap Yayınları’nın çocuk kitapları oluşturmaktadır. Buna göre çocuk kitabı yayımlayan YKY-Doğan Kardeş (<http://kitap.ykykultur.com.tr/kitaplar/konu-dizini/dogan-kardes>), Tudem Yayınları (<https://tudem.com/>), Timaş Yayınları (<https://www.timas.com.tr/>), İş Bankası Yayınları (<https://www.iskultur.com.tr/>), Hep Kitap Yayınlarının (<https://www.hepkitap.com.tr/>) 2018 Haziran-2020 Haziran arasında yayımladıkları, 5 (10-11 yaş) ve 8. (13-14 yaş) sınıf öğrencilerine tavsiye edilen kitaplar çalışmanın materyalleridir. Bu bağlamda araştırma kapsamında toplam 600 kitap incelenmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması

Veri toplamada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.2017). Buna göre araştırmadaki 600 kitap çalışmanın dokümanlarıdır. Veriler öncelikle yayınevlerinin yayımladıkları çocuk kitaplarının sayısı, çeviri-telif olma durumu, baskı sayısı, boyutu, sayfa sayısı, çevirisinin yapıldığı ülke, çevirmeni, çizeri, türü ve temasını gösteren bir forma işlenmiş daha sonra bu veriler analiz edilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri, betimsel analiz tekniğiyle incelenmiştir. Bowen (2009), nitel araştırmalarda betimsel analizin verileri anlamlandırılmasında en etkili yollardan biri olduğuna dikkat çekmiştir. Betimsel analize göre elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu çalışmada Türkiye’de çok sayıda kitap yayımlayarak okurlara ulaşan yayınevlerinden olan YKY’nin Doğan Kardeş serisi, Tudem, Timaş, İş Bankası ve Hep Kitap Yayınlarının Haziran 2018 ve Haziran 2020 tarihleri arasında yayımladıkları çocuk kitapları; sayısı, çeviri-telif olma durumu, baskı sayısı, boyutu, sayfa sayısı, çevirisinin yapıldığı ülke, çevirmeni, çizeri, türü ve teması bakımından tarandıktan sonra tablolaştırılıp analiz edilmiştir.

2.5 Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Nitel araştırmada geçerlik, araştırma bulguların doğruluğu; güvenilirlik ise tekrarlanabilirlik esasına dayanır (Krefting, 1991; Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla bulgular, dört alan uzmanı tarafından kontrol edilmiş ve değerlendirilmiştir. Araştırmanın geçerliğini artırmak için ise çalışma materyali, araştırmanın modeli, verilerin toplaması, verilerin analizi ve bu süreçte yapılanlar ayrıntılarıyla verilmiş ve bulgular benzer çalışmalarla ilişkilendirilmiştir.

3. Bulgular

YKY’nin Doğan Kardeş serisindeki 220 kitap, Tudem Yayınlarından 78 kitap, Timaş Yayınlarından 64 kitap, İş Bankası Yayınlarından 172 kitap, Hep Kitap Yayınlarından 76 kitap; toplamda 600 kitap incelenmiş ve kategorileştirilmiştir.

3.1. Kitapların Sayısına ve Baskı Sayısına İlişkin Bulgular

Aşağıdaki tablolarda birinci alt problem olan YKY, Tudem, Timaş, İş Bankası ve Hep Kitap yayınevlerinin 2018-2020 yılları arasında 5 ve 8. sınıf seviyesindeki çocuklar için yayımladıkları kitapların sayısı ve baskı sayıları verilmiştir.

Tablo 1. *Yayınevlerinin sınıf seviyesine göre yayımladıkları kitap sayıları*

	5. Sınıf (10-11 Yaş)	8. Sınıf (13-14 Yaş)
YKY	140	80
Tudem	61	17
Timaş	46	18
İş Bankası	110	62
Hep Kitap	50	16
Toplam	407	193

Tablo 1’deki verilere göre YKY’nin “Doğan Kardeş” başlığı altında 5. sınıf için 140, 8. sınıf öğrencileri için 80 kitap yayımlanmıştır. Tudem’de 5. sınıf için 61, 8. sınıf için 17; Timaş’ta 5.

sınıf için 46, 8. sınıf için 18; İş Bankasında 5. sınıf için 110, 8. sınıf için 62; Hep Kitap Yayınlarında 5. sınıf için 50, 8. sınıf için 16 kitap yayımlandığı görülmektedir.

En fazla kitap yayımlayan, toplamda 172 kitapla İş Bankası; en az yayımlayan 66 kitapla Hep Kitap Yayınevidir. Yayınevleri 5. sınıf için 407, 8. sınıf için 193 kitap yayımlamıştır. Bu yayınevleri 5 ve 8. sınıf için toplamda 600 kitap yayımlamıştır.

Tablo 2. Her iki sınıf düzeyi için tavsiye edilmiş kitap sayıları

Yayınevi	Kitap Sayısı (f)
YKY	35
Tudem	9
Timaş	0
İş Bankası	62
Hep Kitap	12
Toplam	118

Tablo 2’deki verilere göre yayınevleri, 118 kitabı hem 5. sınıf hem de 8. sınıf seviyesindeki çocuklar için önermiştir. Bu kitaplar hem 5. hem 8. sınıf düzeyinde tavsiye edildiği için iki grupta da incelenmiştir. YKY 35 kitabı, Tudem 9, Hep Kitap Yayınları ise 12 kitabı her iki sınıf düzeyi için de önermektedir. Timaş Yayınları içerisinde iki sınıf düzeyine birden hitap eden kitap bulunmamaktadır. İş Bankası Yayınları ise 8. sınıf için önerdiği tüm kitapları, aynı zamanda 5. sınıf için de önermektedir.

Tablo 3. Baskı sayılarına göre kitap sayıları

Sınıf Seviyesi	YKY		Tudem		Timaş		İş Bankası		Hep Kitap		Toplam f
	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	
Baskı Sayısı											
1	7	11	54	13	0	11	76	30	44	16	262
2-10	115	49	4	4	22	7	34	32	6	0	273
11-20	10	9	3	0	15	0	0	0	0	0	37

Tablo 3’teki verilere göre yayınevleri 2018-2020 yılları arasında, 5 ve 8. sınıf için 600 kitap yayımlamıştır. Tabloda yalnızca en fazla kitap basılmış olan aralıklar bulunmaktadır. Bu yıllar arasında yeni çıkan veya çevirisi yeni yapılan 262 kitap bulunmaktadır. Bu sayının toplam kitap sayısına oranı %43,6’dır. 2 ila 10. baskısını yapmış olan 273 kitap vardır. En fazla kitap bu aralıkta yayımlanmıştır ve bu kitapların tüm kitaplara oranı %45,5’tir. 11 ila 20. baskısını yapan 37, 21 ila 30. arası 18, 31 ila 40. ve 51 ila 60. arası 4, 71 ila 80. baskısını yapan 2 kitap vardır. 41 ila 50., 61 ila 70., 81 ve daha fazla baskı yapmış kitap yoktur.

5. sınıf için en fazla 1. (181 adet) ve 2 ila 10. (181 adet) baskısını yapmış kitap vardır. 362 kitap, bu aralıkta baskı yapmıştır. 8. sınıf için ise en fazla 2 ila 10. (92 adet) baskı yapmış kitap vardır. Bunu 81 kitapla ilk baskısını yapmış olan kitaplar izlemiştir.

3.2. Kitapların Çeviri-Telif Sayısı ve Çevirisinin Yapıldığı Ülkelere İlişkin Bulgular

Aşağıdaki tablolarda ikinci alt problem olan YKY, Tudem, Timaş, İş Bankası ve Hep Kitap yayınevlerinin 2018-2020 yılları arasında 5 ve 8. sınıf seviyesindeki çocuklar için yayımladıkları çeviri-telif kitapların sayısı ve çeviri yapılan ülkeler verilmiştir.

Tablo 4. Yayınevlerinin yayımladıkları çeviri ve telif kitap sayıları

Sınıf Seviyesi	YKY		Tudem		Timaş		İş Bankası		Hep Kitap		Toplam f
	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	
Telif	69	53	40	6	45	12	9	3	21	2	260
Çeviri	71	29	21	11	1	6	101	59	27	14	340

Tablo 4'teki verilere göre iki yıl içinde yayımlanan 600 kitabın 260'ı yerli yazarların eseri, 340'ı çeviridir. Telif kitaplar, toplam kitapların %43,3'ünü oluştururken çeviri eserlerin tüm kitaplara oranı %56,6 ile daha fazladır.

5. sınıf için yayımlanan telif kitap sayısı 184, çeviri kitap sayısı 76'dır. 8. sınıf için yayımlanan telif kitap sayısı 76, çeviri kitap sayısı 264'tür. 5. sınıf için daha çok telif kitaplar yayımlanırken 8. sınıf için çeviri kitaplar daha fazla sayıdadır. 5. sınıf için en çok telif kitabı YKY (69), en çok çeviri kitabı İş Bankası (101) yayımlamıştır. 8. sınıf için ise aynı şekilde, en çok telif kitabı YKY (53); en çok çeviri kitabı İş Bankası (59) yayımlamıştır.

Tablo 5. Kitapları Türkçeye en fazla çevrilen ülkeler

Sınıf Seviyesi	YKY		Tudem		Timaş		İş Bankası		Hep Kitap		Toplam f
	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	
Ülke											
İngiltere	5	5	8	2	0	2	31	25	3	2	83
ABD	3	2	3	2	0	2	3	1	3	3	22
Almanya	0	0	2	1	0	0	6	4	3	1	17
İtalya	13	2	0	0	0	0	1	0	1	0	17
Fransa	3	3	0	0	0	0	3	1	0	0	10
İngiltere	5	5	8	2	0	2	31	25	3	2	83

Tablo 5’te yalnızca en fazla kitap çevirisi yapılan ülkelere yer verilmiştir. Tablo incelendiğinde en çok çeviri yapılan ülkenin İngiltere olduğu anlaşılmaktadır. Tüm yayınevleri, her iki sınıf düzeyi için (Timaş Yayınları’nın 5. sınıf öğrencileri için çeviri yoluyla yayımladığı kitaplar hariç) İngiliz edebiyatı eserlerinden kitapları yayımlamıştır. Toplamda 83 kitap, İngiliz yazarlara aittir ve bu oran tüm kitapların %44,1’ini oluşturur. Bu ülkeden en fazla çeviriyi, 56 kitapla İş Bankası yapmıştır.

İngiltere’den sonra en çok çeviri yapılan ülke, 22 kitapla ABD’dir. Bu ülkeden çevrilen kitapların tüm kitaplara oranı %11,7’dir. Her yayınevi, Amerika’dan çeviri kitaplar yayımlamıştır. Almanya ve İtalya’dan on yedişer (%9) kitap; Fransa’dan 10, Kanada’dan 8, İrlanda’dan 6 kitap çevrilip yayınevlerince basılmıştır.

Sadece bir yazarından tercüme yapılmış olan 7 ülke bulunmaktadır. Uyrıkları Avusturya-Macaristan, Cezayir, Eritre, Filistin, İsviçre, İngiltere-Zimbabve, Japonya olan yazarların 1 eseri Türkçeye çevrilmiştir.

3.3. Kitapların Sayfa Sayısına ve Boyutuna İlişkin Bulgular

Aşağıdaki tablolarda üçüncü alt problem olan YKY, Tudem, Timaş, İş Bankası ve Hep Kitap yayınevlerinin 2018-2020 yılları arasında 5 ve 8. sınıf seviyesindeki çocuklar için yayımladıkları kitapların sayfa sayısı ve boyutları verilmiştir.

Tablo 6. Kitapların sayfa sayısı dağılımları

Sınıf Seviyesi	YKY		Tudem		Timaş		İş Bankası		Hep Kitap		Toplam f
	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	
Sayfa Aralığı											
0-50	18	1	3	0	2	0	2	0	8	0	34
51-100	53	13	14	0	43	1	39	4	16	1	184
101-150	30	36	21	3	1	3	26	21	12	3	156
151-200	15	4	15	3	0	8	18	16	12	6	97
201+	24	26	8	11	0	6	24	21	3	6	129

Tablo 6’da kitapların sayfa sayısı dağılımları görülmektedir. 0-50 sayfa arasında toplamda 34 kitap yayımlanmıştır. Bu sayının tüm kitaplara oranı %5,6’dır. 51-100 sayfa yayımlanan kitap sayısı 184’tür ve tüm kitapların %30,6’sını oluşturmaktadır. 101-150 sayfa 156 kitap yayımlanmıştır. Bu sayının tüm kitaplara oranı ise %26’dır. 151-200 sayfa arasında yayımlanan kitap sayısı 97’dir ve yayımlanan tüm kitaplara oranı %16,6’dır. 201 sayfa ve üzeri 129 kitap yayımlanmıştır ve tüm kitaplara oranı %21,5’tir. En çok kitap yayımlanan sayfa aralığı 51-100’dür. En az ise 0-50 sayfa arası kitap yayımlanmıştır.

YKY'nin, 5. sınıf öğrencileri için en fazla kitap yayımladığı sayfa aralığı 51-100 iken (53 kitap) 8. sınıf için en fazla 101-150 sayfa (36 kitap) aralığıdır. Tudem, 5. sınıf için en fazla 101-150 sayfa aralığında 21 kitap yayımlarken 8. sınıf için en fazla 200 sayfa ve üzeri 11 kitap yayımlamıştır. Tudem Yayınlarının 8. sınıf için 0-50 ve 51-100 sayfa aralığında yayımladığı hiç kitabı yoktur. Timaş, 5. sınıf öğrencileri için en fazla 51-100 sayfa aralığında 43 kitap yayımlamış 8. sınıf için ise en fazla 151-200 sayfa aralığında 8 kitap yayımlamıştır. Bu yayınevi, 5. sınıf için 151-200 ve 201 sayfa üzeri ve 8. sınıf için 0-50 sayfa aralığında hiç kitap yayımlamamıştır. İş Bankası 5. sınıf için en fazla 51-100 sayfa aralığında 39 kitap yayımlarken 8. sınıf öğrencileri için en fazla 101-150 ve 201 sayfa ve üzeri 21 kitap yayımlamıştır. İş Bankası Yayınlarının 8. sınıf öğrencileri için 0-50 sayfa aralığında yayımladığı kitabı yoktur. Hep Kitap, 5. sınıf düzeyinde en fazla 51-100 sayfa 16 kitap yayımlarken 8. sınıf için en fazla 151-200 ve 201 sayfa ve üzeri 6 kitap yayımlamıştır. Bu yayınevinin 8. sınıf için 0-50 sayfa aralığında yayımladığı kitap bulunmamaktadır. Dört yayınevi 5. sınıf için en fazla 51-100 sayfa aralığında kitap yayımlamıştır. Yayınevlerinin 8. sınıf düzeyinde en fazla kitap yayımladıkları sayfa aralığı 200 sayfa ve üzeridir.

Tablo 7. En fazla kitap yayımlanan boyutlar

Sınıf Seviyesi	YKY		Tudem		Timaş		İş Bankası		Hep Kitap		Toplam f
	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	
Boyutlar (cm)											
13,5x19,5	63	63	56	15	0	0	7	5	2	0	211
12,5x19,5	0	0	0	0	46	4	93	54	0	0	197
13x19,5	0	2	0	0	0	0	0	0	36	11	49
13,5x18	23	2	0	0	0	0	0	0	0	0	25

Tablo 7'de yalnızca en fazla kitap yayımlanmış boyutlara yer verilmiştir. Tablo 7 incelendiğinde en fazla kitap yayımlanmış boyutun 211 kitapla 13,5x19,5 cm olduğu anlaşılmaktadır. Bu kitaplar tüm kitapların %35,1'ini oluşturur. Timaş Yayınlarının bu boyutlarda kitabı yoktur. Bunu 197 kitapla 12,5x19,5 cm kitaplar izlemektedir. Oranı ise %32,8'dir. Bu kitaplar Timaş ve İş Bankası Yayınevleri tarafından yayımlanmıştır. 13x19,5 cm boyutlarında 49 kitap Hep Kitap Yayınevi tarafından yayımlanmıştır. Bu kitapların tüm kitaplara oranı %8,1'dir.

Yalnızca bir adet kitap basılmış olan 14 boyut vardır. Bunlar: 11,5x19, 12x17, 12,3x21, 14x22, 15x19,5, 16x21, 16,5x21,5, 17x22, 17,5x23, 17x24, 19,5x27,5, 20x27,5, 24x29,7, 25x28,5 cm boyutlarıdır. 5. sınıf kitapları genel olarak 13,5x19,5 cm ve 12,5x19,5 cm boyutlarında basılmıştır. 237 5. sınıf kitabı bu boyutlardadır. 8. sınıf kitapları en çok 13,5x19,5 cm

boyutlarında yayımlanmıştır. 83 adet 8. sınıf kitabı bu boyuttayken hiçbiri Timaş ve Hep Kitap Yayınevlerine ait değildir.

3.4. Kitapların Türleri ve Temasına İlişkin Bulgular

Aşağıdaki tabloda dördüncü alt problem olan YKY, Tudem, Timaş, İş Bankası ve Hep Kitap yayınevlerinin 2018-2020 yılları arasında 5 ve 8. sınıf seviyesindeki çocuklar için yayımladıkları kitapların türleri ve teması verilmiştir.

Tablo 8. En fazla kitap yayımlanan türler

Sınıf Seviyesi	YKY		Tudem		Timaş		İş Bankası		Hep Kitap		Toplam f
	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	5.	8.	
Türler	21	17	44	13	10	13	60	44	5	6	233
Roman	19	12	7	0	34	7	12	1	29	4	125
Öykü	0	0	0	0	0	0	11	0	1	5	31
Roman/ Öykü	44	4	0	0	0	0	0	0	0	0	48
Resimli Öykü	9	2	0	0	0	0	0	0	0	0	11
Resimli Roman	11	9	0	0	0	3	0	0	0	0	23
İlk gençlik	2	13	2	0	0	0	0	0	0	0	17

Tablo 8 ‘de yalnızca en fazla kitap yayımlanan türlere yer verilmiştir. Tablo 8 incelendiğinde bazı kitaplar için birden fazla kategori/tür yazıldığı görülmüştür. Bu sebeple frekans hesabı 659 üzerinden yapılmıştır. En fazla kitap yazılan tür 233 kitapla romandır. Bu tür, tüm kitapların %35,3’ünü oluşturmaktadır. “resimli roman” ve “grafik roman” türleri dâhil edildiğinde bu sayı 246’ya çıkmaktadır. Romandan sonra en fazla öykü türünde eser yazılmıştır. Bu türde “resimli öykü” türüyle beraber, toplamda 173 kitap yayımlanmıştır. Bu kitaplar, tüm kitapların %26,1’ini oluşturur. Bazı kitaplar İş Bankası ve Hep Kitap Yayınevlerinde “roman/öykü” kategorisinde kabul edilmiştir. Bu kategoride 31 (%4,7) kitap yayımlanmıştır.

Bu kategorileri 34 kitapla bilim-kurgu kitaplar izlemektedir. Kitapların tamamı İş Bankası Yayınlarındandır. Bu kitaplar, tüm kitapların %4,8’ini oluşturmaktadır. İlk gençlik türünde 23, gezi ve çizgi roman türlerinde yirmişer kitap yayımlanmıştır. Şiir türünde 17 (%2,5) kitap yayımlanmıştır. 15 tanesi YKY’de, 2 tanesi Tudem Yayınları’nda basılırken Timaş, İş Bankası ve Hep Kitap Yayınevlerinde bu türde yayımlanmış kitap yoktur. En az kitap yayımlanmış

olan türler: anı, eğitim, mektup, mitolojidir. Bunların yanı sıra YKY'de "seçme parçalar" ve "seçme yazılar" kategorisinde birer kitap yayımlanmıştır.

Kitaplarda en çok işlenen tema "serüven" temasıdır. Bu temada 302 kitap yazılmıştır. "Sorun çözüme" temasıyla 130 kitap yayımlanmıştır. Üçüncü olarak 105 kitapla "duygular" teması işlenmiştir. En çok işlenen temalardan biri de "arkadaşlık"tır. 99 kitapta bu tema vardır. "Aile ilişkileri" 97 kitapta, "gizem" teması 92 kitapta işlenmiştir. "Hayal gücü" teması 72, "doğüstü unsurlar" 71, "merak ve araştırma" 65, "arayış" teması 62, "dayanışma" teması 59, "kültürel değerler" 58, "sıra dışılık" ve "yaratıcılık" temaları 55, "çevre bilinci" 51 kitapta işlenmiştir.

3.5. Kitapların Yazar, Çevirmen ve Çizerine İlişkin Bulgular

Aşağıda beşinci alt problem olan YKY, Tudem, Timaş, İş Bankası ve Hep Kitap yayınevlerinin 2018-2020 yılları arasında 5 ve 8. sınıf seviyesindeki çocuklar için yayımladıkları kitapların yazar, çevirmen ve çizer bilgileri verilmiştir.

Kitabı yayımlanan 102 Türk yazar vardır. En çok kitabı yayımlanmış olan yazar, 28 kitabıyla Mustafa Orakçı'dır. Yazarın tüm kitapları Timaş Yayınlarından çıkmıştır ve tamamı 5. sınıf seviyesindedir. Yazarın kitaplarının tüm kitaplara oranı %11,6'dır. Mustafa Orakçı'yı 17 kitapla (%7) Bilgin Adalı izlemektedir. Yazarın 12 eseri YKY'de, 5 eseri Hep Kitap'ta yayımlanmıştır. Yalvaç Ural'ın 16 eseri (%6,6) YKY'de yayımlanmıştır. Filiz Özdem'in 13 (%5) eseri yayımlanmıştır. Bu eserlerden birinin hazırlayanıdır ve kitapları YKY'de yayımlanmıştır. Bu isimleri onar kitapla (%4,1) İsmail Bilgin ve Yaşar Kemal izler. Bilgin'in eserleri Timaş Yayınevinde, Kemal'in eserleri YKY'de yayımlanmıştır. Yalnızca bir eseri yayımlanan 53 yazar vardır.

Yayınevlerinin iki yıl içinde yayımladıkları 600 kitabın 360'ı çeviridir. En fazla kitabı çevrilen yazar, Rowling'tir. Yazarın 17 eseri çeviri yoluyla edebiyatımıza kazandırılmıştır. Bu eserler tüm kitapların %5'ini oluşturur ve tamamı YKY'de yayımlanmıştır. Onu 14 eserle (%4,1) Angela Sommer-Bodenburg takip eder. Jim Davis'in 10 (%2,9), Tracey Corderoy ve Zanna Davidson'un sekizer (%2,3), Geronimo Stilton'un 7 (%2) kitabı Türkçeye çevrilmiştir. Yalnızca bir eseri çevrilen 76 yazar vardır.

İncelenen eserlerde 96 çevirmen vardır ve en çok çeviriyi Fügen Yavuz yapmıştır. Toplamda 28 kitap çevirmiştir ve yaptığı çeviriler tüm kitapların %8,2'sini oluşturur. Çevirmenin tüm eserleri İş Bankası Yayınlarındadır. Onu, çevirdiği 20 kitapla (%5,8) Filiz Özdem takip eder. Özdem'in çevirdiği tüm eserler YKY'de yayımlanmıştır. Anıl Ceren Altunkanat'ın çevirdiği 16 kitap, İş Bankası Yayınları tarafından yayımlanmıştır. Gülderen Pamir'in çevirdiği 14 kitap Hep Kitap, Bülent Doğan'ın çevirdiği 11 kitap İş Bankası, Nihal Tokinan Gökçe'nin çevirdiği 10 kitap da İş Bankası Yayınları tarafından yayımlanmıştır. Çevirmenlerden Adalı ve Özdem, aynı zamanda adı geçen yayınevlerinde kitapları yayımlanmış yazarlardır.

İncelenen kitapların en çok çizerliğini yapmış olan çizer Derya Işık Özbay'dır. Resimlediği kitapların tamamı Timaş Yayınları 5. sınıf düzeyindeki öğrenciler içindir. Onu 19 kitabın çizerliğini yapmasıyla Mustafa Delioğlu, 14 kitapla Amelie Glienke takip eder. Onar kitabı da

Emine Bora, Jim Davis, Uğur Köse resimlemiştir. Bazı kitapların yazarı ve çizeri aynı kişidir. Alex Smith, Peter Brown, Dagmar Geisler, Aysun Berktaş Özmen, Wolf Erlbruch, Ralf Butschkow, Raina Telgemeier, Liz Pichon, Kazu Kibuishi, Jim Davis, Antoine de Saint-Exupéry yazdıkları kitapları resimlemiştir.

4. Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada; YKY, Tudem, Timaş, İş Bankası ve Hep Kitap Yayınları’nın ortaokul 5 ve 8. sınıf düzeyindeki öğrenciler için yayımladıkları kitaplar karşılaştırılmalı olarak incelenerek analiz edilmiştir. Veriler yayınevlerinin 8. sınıflara kıyasla 5. sınıflar için daha fazla kitap yayımladıklarını göstermiştir. 8. sınıf düzeyinde az kitabın basılması bu düzeydeki öğrenciler için bir ihmalin olduğunu düşündürmektedir. Buna göre 8. sınıf düzeyinde olan çocuklar için yazılan ve yayımlanan kitap sayısı artırılmalıdır. Trim (2004) çocukluk dönemlerinde kavram bilgisinin arttığını, çok boyutlu düşüncelerin başladığını belirterek çocuk edebiyatı ürünlerinin önemli olduğunu vurgulamıştır. Stebler’e (2018) göre çocuğu edebiyat dünyasından mümkün olduğu kadar çok isimle tanıştırmak gerekir. Dolayısıyla yayınevlerinin öğrencileri daha çok yazarla ve kitapla tanıştırmak için daha fazla kitap yayımlamaları gerektiği söylenebilir.

Beş yayınevinde iki yılda yayımlanmış 600 kitabın 118’i hem 5 hem 8. sınıf öğrencileri için önerilmiştir. İki düzeye aynı anda önerilen kitaplar gözden geçirilebilir. En fazla ortaklık 62 kitapla İş Bankası Yayınlarında iken Timaş Yayınlarının her iki sınıf düzeyi için de önerdiği kitap bulunmamaktadır. Bunun sebebi de yayınevinin “Timaş Çocuk” ve “Timaş Genç” adlı iki ayrı kategoride kitap yayımlamasıdır. Çocuk kitaplarının düzeyleri, çocuğun içinde bulunduğu gelişim dönemine göre belirlenmektedir. Erdal (2008), çocuğun gelişim evrelerine uygun kitaplar yazılmasının önemini vurgulamaktadır. Santrock (1998), çocuğun ergenlikte kimlik arayışında olduğunu, bir yandan da çocukluk özelliklerini sürdürdüğünü belirterek bu yaş grubundaki çocukların gelişiminin her yönden desteklenmesi gerektiğini belirtir.

4 ve 5. sınıflarda çocuk romanları, tarih öyküleri, gezi yazıları, biyografiler, anılar, şiir kitapları vb., 8. sınıfta şiir, öykü, anı, makale, roman, deneme, eleştiri, destan türlerinde metinler ilgi çekmektedir (Gündüz ve Şimşek, 2011). Sınıf düzeyleri ve gelişim düzeyleri, kitapların türlerinde değişiklikler yaratmaktadır. Çocukların gelişim düzeyleri ve ilgileri dikkate alınmalı, bu kitapların hedef kitlesi gözden geçirilmelidir. Mills’e (2016) göre değerler çocuk edebiyatıyla aktarılmaktadır. Yaş gruplarında aktarılması gereken değerler ve aktarıma yardımcı olacak olan kitaplar farklı olmalıdır. 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin farklı gelişim dönemlerinde olduğu göz önüne alınırsa bir kitabın her iki sınıf düzeyi için de uygun olabilmesi zor gözükmektedir. Bu 118 kitabın düzeyi yeniden gözden geçirilmelidir.

En çok baskı yapan kitap, YKY’de yayımlanmış olan “Harry Potter ve Felsefe Taşı” kitabıdır. Bu kitap hem 5 hem 8. sınıflar için önerilmiş ve 72 kez basılmıştır. Algül (2021) yaptığı araştırmada çocukların en çok etkilendikleri kitabın Harry Potter olduğunu belirtmiştir. Veriler yayınevlerinin daha çok yeni kitapları yayımladığını göstermektedir. Bu durum çocuk

edebiyatının gelişmesi bakımından önemlidir. Yeni kitapların çıkması kadar çıkan kitapların okunması, sevilmesi ve yeni baskılarının yapılması önemlidir. Yayımlanan 600 kitabın 340'ı çeviridir. Telif eserlerin sayısı yeterli değildir. Timaş'ın 5. sınıflar için önerdiği kitapların biri, 8. sınıflar için önerdiği kitapların altısı çeviridir. En çok çeviri kitap yayımı yapan yayınevi ise İş Bankasıdır. 5. sınıflar için 101, 8. sınıflar için 59 kitabı çeviridir. Toplamda 24 kitabı yerlidir. En çok yerli kitap yayımlayan yayınevi 5. sınıflar için 69, 8. sınıflar için 53 kitapla YKY'dir. Yayınevleri daha çok çeviri kitap yayımlamayı tercih etmişlerdir. Ancak Şahbaz (2016), yalnızca çocuk kitabı yayımlayan yayınevlerinin daha çok Türk yazarların kitaplarını yayımladıklarını belirtmiştir. Bu durum yakın zamanda basılan çeviri kitap sayısının arttığını göstermektedir.

Çocuklar çeviri kitaplar sayesinde farklı ülkelerin yaşam tarzını, düşünce yapılarını, kültürlerini öğrenme fırsatı bulabilmektedirler. Schimi (1989) çevirinin kültürlerarasındaki yabancılaşmayı ortadan kaldırdığını ve kültürel farklılıkları aştığını belirtmektedir. (Baykan, 2005). Mert, Albayrak ve Serin (2013) araştırmalarında çeviri çocuk kitaplarının farklı kültürleri tanıtmalarının yanında kendi kültürlerinin de farkına varabilmelerine yardımcı olduğunu belirtmiştir. Waldmann'a (1999) göre edebî metinler, kültürün insanlara sunduğu zenginliktir. Edebî metinler kültür aktarımında önemli öğelerdendir. Demircan (2006), araştırmasında TÜBİTAK'ın yayımladığı çocuk kitaplarının sadece birinin çeviri olmadığını söylemiştir. Ortaokul çağındaki çocukların çeviri eserler okuması, onlarla tanışması elbette önemlidir; fakat öğrenci kendi kültürünü bu yaşlarda öğrenir. Bu sebeple Türk yazarların kitaplarını da okumalıdır. Yayınevleri de yayımlayacakları kitaplara bu çerçevede karar vermelidir.

Çevrilen 340 kitaptan 83'ü Birleşik Krallık'ta yazılan kitaplardan çevrilmiştir. İngiltere'yi; ABD, Almanya, İtalya, Fransa, Kanada ve İrlanda'nın çocuk edebiyatı eserleri izlemektedir. Çevirilerin neredeyse hepsi Türkiye'nin batısındaki ülkelere yapılmıştır. Çocuk Vakfının (2006) yaptığı araştırmaya göre de çeviri kitapların çoğu Avrupa kökenli yazarlara aittir. Öncü'nün (2018) çalışmasında Alman edebiyatından en çok çeviri yapan yayınevleri arasında 48 kitapla İş Bankası ve 42 kitapla YKY vardır. Bu çalışmada da İş Bankası Yayınları, çocuklar için Almancadan çevrilmiş 10 kitap yayımlamıştır.

Öğrenciler için kitapların sayfa sayısı ve kalınlığı zaman zaman kitaba karşı ön yargı oluşturabilmektedir. Cevher (2015) araştırmasında kütüphanecilerin kalın kitap okuma konusunda çocukları motive ettiğini saptamıştır. Araştırmadaki kitapların sayfa sayıları, 28-40 arasındadır. Bu kitapların sayfa sayıları, çocukların rahatlıkla okuyabilecekleri miktardadır (Gönen, 2017). Öğrencileri kitap seçiminde doğru yönlendirmek de oldukça önemlidir. İlk okuma yazma öğrenen çocuklar için 200-300 sayfalık kitaplar yazmak da okuma seviyesi ilerlemiş ortaokul çocukları için 15-20 sayfalık kitap yazmak da doğru bir tercih değildir (Yüksel, 2020). Hem çocukların kitap okumaya motive olması hem de içerik olarak da seviyelerine uygun kitapları okumaları için doğru kitap seçimi önemlidir.

Çocukların sürekli aynı boyutlardaki kitaplardan hoşlanmadıkları bilinmektedir (Oğuzkan, 2010). Bu yüzden kitaplar tek boyutlu olarak üretilmemektedir. Çalışmada 41 farklı kitap boyutu bulunmaktadır. Yıldız ve Karaca’nın (2020) araştırmasında da farklı boyutların öğrencilerin ilgisini çektiği belirtilmiştir. Varışoğlu ve Tuzcuoğlu Aksin (2019) çalışmalarında inceledikleri kitabın 12x18 cm boyutunda olduğunu ve bu boyutun kitaplık oluşturma ve düzen alışkanlığı için uygun olduğunu belirtmişlerdir. İncelenen kitaplardaki boyut çeşitliliği öğrencilerin dikkatini çekmesi açısından olumludur. Kleijnen vd., (2017) da okumaya yönelik ilgi oluşturmada kitabın dış unsurlarının önemli olduğuna dikkat çekmiştir.

Beş yayınevini yayımladığı 600 kitabın 246’sı roman-resimli roman-grafik roman türündedir. Şiir türünde ise yayımlanan kitap sayısı 17’dir. Öykü ve roman dışındaki türlerde yayımlanan kitap sayısı artırılabilir. Roman türünde her yayınevinin iki sınıf düzeyi için de yayımladığı en az 5 kitap vardır. Öykü türünde de her yayınevi en az 1 kitap yayımlanmıştır. Masal ve şiir türünde bir veya iki sınıf düzeyi için de kitap yayımlanmamış olan yayınevleri vardır. 5. sınıf öğrencileri için en fazla kitap yayımlanmış olan tür 151 kitapla roman + grafik roman + resimli romandır. Whitten vd., (2016), çocukların farklı türdeki çocuk kitaplarıyla buluşturulmasının anlama becerisi üzerinde önemli olduğunu belirtir. Buna göre farklı türlerde daha fazla çocuk edebiyatı eseri yayımlanması gereği ifade edilebilir.

9-11 yaşlar arasında en etkili tür olarak kısa romanlar ve öyküler karşımıza çıkmaktadır. Bu dönem çocukların masal çağından, serüven çağına geçiş dönemidir (Güleryüz, 2006). Bu dönem için etkili olan bir diğer tür de fabllardır. Fabllar, çocuklara tokgözlülük, özveri, yardımseverlik gibi iyi insan davranışlarını kazandırma bakımından eğitici yanı güçlü eserlerdir (Oğuzkan, 2010). İncelenen eserlerde fabl türünde yazılmış eser sayının az olduğu görülmektedir.

4 ve 5. sınıflarda çocuk romanları, tarih öyküleri, gezi yazıları, biyografiler, anılar, büyükler için yazılmış ünlü eserlerin bu yaş çocuğuna göre uyarlanmış baskıları, şiir kitapları, vb.; 8. sınıfta şiir, öykü, anı, makale, roman, deneme, söyleşi, eleştiri, destan türlerinde metinler okunmalıdır (Gündüz ve Şimşek, 2011). Bu sınıflandırma dikkate alındığında incelenen 600 kitabın türlerinin roman ve öyküyle sınırlı kaldığını görmekteyiz. Diğer türlerde yayımlanmış olan kitap sayısı yeterli değildir. Çocukların farklı türlerde kitap okuması; kendini farklı yönlerden geliştirmesi, dünyaya farklı açılardan bakabilme becerisi kazanmaları da önemlidir. Karagül (2018), tek bir yazınsal türe bağlı kalınmaması, farklı türlerin çocuk psikolojisi üzerindeki etkisinden yararlanılması gereğini belirtir. Erkmen’in (2017) araştırmasında da çocuk kitaplarında en çok öykü, fantastik, otobiyografi, türlerinde kitapların okunduğu saptanmıştır. Bu bağlamda çocukların ilgi duyacakları farklı türlerle daha fazla buluşturulması gereği belirtilebilir.

Neydim (2003), fantastik edebiyat metinlerinin çocukla kolay iletişim kurduğuna dikkat çeker. İncelenen kitaplar arasında da doğaüstü unsurlar temasında toplamda 105 kitap yayımlanmıştır. Buna göre çocukların ilgisini çeken bu türde yazılan kitap sayısı artırılabilir.

Yayımlanan 260 telif eserin 102 farklı yazarı vardır. En çok kitabı yayımlanmış olan yazar, Timaş Yayınevinden Mustafa Orakçı'dır. Karakuş (2006), araştırmasında öğrencilerin kitap seçerken %83'ünün yazarına dikkat ettiğini saptamıştır. Yayımlanan 340 çeviri eserin 150 farklı yazarı bulunmaktadır. Kitabı en çok çevrilen yazarlar Rowling ve Sommer-Bodenburg'tur. En çok baskısı yapılan kitapların yazarlarıyla en çok kitabı çevrilen yazarlar arasında doğru orantı vardır. Öğrenciler, telif kitaplarda olduğu gibi çeviri kitapların da yazarlarını tanımalıdır. Öğrenciler bu yazarlar sayesinde evrensel değerleri öğrenecek, farklı kültürleri tanıyacaktır. Farklılıklara saygı göstermeyi de bu yolla öğrenebilirler.

Çeviri yoluyla çocuk edebiyatımıza kazandırılan 340 kitabın 96 farklı çevirmeni bulunmaktadır. Çevirmen, yazarın o dildeki sesidir. Bu sebeple en az yazar kadar önemlidir. Çocuğun bakış açısını çevirmenin dili ve üslubu belirlemektedir. Lathey (2006) de çevirilerin arasında çocuk kitapları çevirisinin en görünmez çeviri, çevirmenin de en görünmez çevirmen olduğunu söyler.

600 kitabın 443'ü resimli veya fotoğraflıdır. En çok çizimi Işık Özbay yapmıştır. Bir çocuk kitabının yazarı kadar çizeri de önemlidir. Çocuğun hayal gücü bu resimlerle gelişecektir. Resimler çocukların gerçek yaşamla bağ kurabilmesini sağlayarak, hayal gücü oluşumunu destekleyici olmalıdır (Arıcı, 2016). Çocuklar kitabı okuduklarıyla olduğu kadar gördükleriyle de anlar, algılar. Resimlemelerdeki canlılık ve etkili anlatım, verilmek istenen iletiyi ulaştırmada etkin bir rol üstlenmektedir (Schallert, 1980). Çocukların edebiyatla, sanatla ve kitapla ilk karşılaşması sayılabilecek nitelikte olan çocuk kitapları oldukça önemlidir. Çocuğun eline gelene kadar olan her aşama titizlikle incelenmelidir. Dış ve iç yapı özellikleri çocuğa göre düzenlenmeli, çocuğun ilgi ve ihtiyaçları göz önünde bulundurulmalıdır. Kitap seçiminde veli ve kütüphaneci dikkatli davranmalı; çocuğun içinde bulunduğu gelişim dönemi göz önünde bulundurulmalıdır.

Araştırmanın verilerinden hareketle aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

-8. sınıf düzeyindeki öğrenciler için yayımlanan kitap sayısının azlığı dikkat çekmektedir. Bu yaş grubunda olan çocuklar için yazılan, çevrilen ve yayımlanan kitap sayısı artırılmalıdır.

-Hem 5 hem 8. sınıf düzeyindeki öğrencilerin gelişim düzeyleri, ilgileri, ihtiyaçları, okumaları gereken türler farklılaşmaktadır. Bu iki düzeye aynı anda tavsiye edilen kitaplar gözden geçirilmelidir.

-İncelenen eserlerde çeviri kitapların sayısının telif eserlerden fazla olduğu dikkat çekmektedir. Yayımlanan telif çocuk edebiyatı eserlerinin sayısı artırılmalıdır.

-Yayımlanan kitaplarda en çok roman ve öykü türünde eserler yayımlandığı, diğer türde yayımlanan kitap sayılarının yeterli düzeyde olmadığı saptanmıştır. Öykü ve roman dışındaki türlerde yayımlanan kitap sayısı da artırılmalıdır.

-Çeviriler toplamda 19 farklı ülkenin yazarlarından yapılmıştır. Çoğu da Avrupa ülkeleridir. Çeviri yapılan ülke sayısı artırılmalıdır.

-Çocukları kitapla buluşturan yayınevlerinin yayımladıkları kitaplar üzerine araştırmaların yapılmaya devam etmesi gerekmektedir. Böylece çocuklar daha nitelikli kitaplarla buluşturulabilecektir.

Yazar Katkı Oranları

Tüm yazarlar makalenin tüm süreçlerinde eşit oranda rol almışlardır. Tüm yazarlar çalışmanın son halini okumuş ve onaylamıştır.

Çıkar Çatışma Beyanı

Yazarlar çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmadığını beyan etmektedir.

Kaynakça

- Akyüz, M. Y. (2014). *Muzaffer İzgü'nün çocuk kitaplarının çocuk edebiyatının temel ilkeleri açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Algül, F. N. (2021). Popüler kültürün dayattığı kitapların çocukların değerler önceliği üzerindeki etkisi. *Millî Eğitim Dergisi*, 50 (229), 205-231. <https://doi.org/milliegitim/issue/60215/578644>
- Almerico G. M. (2014). Building character through literacy with children's literature, *Research in Higher Education Journal*, 26, 10-27. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1055322.pdf>
- Arcı, A. F. (2016). *Çocuk edebiyatı ve kültürü*. Pegem Akademi Yay.
- Bakırcı, Ş., Yıldız, D., & Ceran, D. (2021). 2019 Yılında Yayımlanan Çocuk Kitapları Üzerine Bir İnceleme. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (46), 153-176.
- Batmaz, Ö. (2020). *Çocuk edebiyatı eserlerinin estetik ölçütler bakımından incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Baykan, A. (2005). Sosyal- kültürel faktörlerin çevirideki rolü, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 14, 177-197. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/susbed/issue/61791/924054>
- Berry, T.S. (1999). *A content analysis of the contemporary portrayal of African Americans in children's Picture book* [Master's thesis]. Chapel Hill, North Carolina.
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40. <https://doi.org/10.3316/ORI0902027>
- Cevher, N. (2015). *Ankara'daki halk kütüphanesi çocuk bölümlerinin çocukların okuma alışkanlığındaki rolü* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Ciecierski, L., Nageldinger, J., Bintz, W. P., ve Moore, S. D. (2017). New Perspectives on Picture Books. *Athens Journal of Education*, 4(2), 123-136.
- Çıfci, M. ve Ulutaş M. (2017). İlköğretim 100 Temel Eser listesindeki kitapların hedef kitlenin düzeyine uygunluğu. *Turkish Studies*, 12(18), 235-270. Doi: 10.7827/TurkishStudies.12149
- Çocuk Vakfı. (2006). *Türkiye'nin okuma alışkanlığı karnesi*. Çocuk Vakfı Yay.
- Dedeoğlu Orhun, B. (2019). *Çocuk edebiyatında estetik ölçütlerinin belirlenmesi ve bir çocuk edebiyatı kitabının estetik ölçütler açısından değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Demircan, C. (2006). TÜBİTAK çocuk kitaplığı dizisindeki kitapların dış yapısal ve iç yapısal olarak incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 12-27. <https://doi.org/download/article-file/161002>
- Dilidüzgün, S. (2003). *Çağdaş çocuk yazını*. Morpa Kültür Yay.
- Dündar, N. (2019). *Ortaokul öğrenci velilerinin çocuk edebiyatına yönelik farkındalıklarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Giresun Üniversitesi.
- Erdal, K. (2008). Çocuk edebiyatı ve çocuk kitapları. *Millî Eğitim Dergisi*. 178, 156-165.
- Erkmen, N. (2017). *Çocuk kütüphanelerinde en çok okunan çocuk kitaplarının çocuk edebiyatının temel ilkeleri bağlamında incelenmesi (Ankara ili örneği)* [Yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.

- Erten, A. (2014). Çeviri çocuk edebiyatının temel sorunları ve çözüm önerileri. *Türk Dili Dergisi*, 107(756), 675-681. <https://doi.org/wp-content/uploads/2015/01/354.pdf>
- Gönen, M. (2017). *Çocuk edebiyatı yazarı ve çizeri olarak Feridun Oral’ın çocuk edebiyatımızdaki yeri ve eğitsel değerler* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Gönen, M., Katrancı, M., Uygun, M. & Uçuş, Ş. (2011). İlköğretim birinci kademe öğrencilerine yönelik çocuk kitaplarının, içerik, resimleme ve fiziksel özellikleri açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 36(160), 205-265.
- Güleryüz, H. (2006). *Yaratıcı çocuk edebiyatı*. Ankara: Pegem Yay.
- Gündüz, O. & Şimşek T. (2011). *Anlama teknikleri 1 uygulamalı okuma eğitimi el kitabı*. Ankara: Grafiker Yay.
- Hughes, C. (2014). *An introduction to qualitative research, department of sociology*, University of Warwick.
- İkiz, F. (2017). “Robin Hood” örneği üzerinden çeviri çocuk edebiyatında çevirmen ve yayınevi yaklaşımları [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Karagül, S. (2018). Çocuk edebiyatı ve bibliyoterapi. *Çocuk ve Medeniyet*, 3(6), 43-55. <http://dx.doi.org/57212/807886>
- Karakuş, I. Ş. (2006). *Çocuk edebiyatı ürünlerinin okuma gelişimine etkisi* [Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Nobel Yay.
- Kıymaz, M. S. (2019). Türk çocuk ve gençlik edebiyatında roman: dönemeç romanında kahramanların yaşadığı dönüşümler. *Turkish Studies*, 4 (12), 625-642. <http://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.22846>
- Kleijnen, E., Huysmans, F., Ligtvoet, R. ve Elbers, E. (2017). Effect of a school library on the reading attitude and reading behaviour in Non-Western migrant students. *Journal of Librarianship and Information Science*, 49(3), 269-286. <https://doi.org/10.1177/0961000615622560>
- Krefting, L. (1991). Rigor in qualitative research: the assessment of trustworthiness. *The American Journal of Occupational Therapy*, 45(3), 214-222.
- Kul, N. (2014). *Evrensel bakış açısıyla ülkemizde 1930-2010 yılları arasında basılan resimli çocuk kitapları* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Yeditepe Üniversitesi.
- Lathey, Gillian. (2006). *The translation of children’s literature: A reader*. Clevedon, Buffalo, Toronto: Multilingual Matters Ltd.
- Lelli, C. M. (2010). *Incorporating domestic violence awareness through an undergraduate reading course focused on children’s literature* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Widener Üniversitesi.
- Levent, G. (2010). *Çocuk edebiyatı çevirilerinde karşılaşılan sorunlar* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Maltepe, S. (2009). Türkçe öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı ürünlerini seçebilme yeterlilikleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(21), 398-412. <https://doi.org/50238/baunsobed/issue 648017>

- Mert, O., Albayrak, F. & Serin N. (2013). Çeviri çocuk kitaplarının kültür aktarımı açısından incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1 (3), 58-73. <https://doi.org/10.16916/aded.16000>
- Mills, C. (2016). *Ethics and children literature*. Claudia Mills (Ed.), *Ethics and children literature içinde*. (1-41). New York: Routledge.
- Mullan, K. (2010). Families that read: a time-diary analysis of young people's and parents' reading[Abstrct]. *Journal of Research in Reading*, 33(4), 414-430. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9817.2010.01438.x>
- Nergiz, G. (2019). *Anne-babaların çocuk edebiyatı ürünlerini seçebilme yeterlilikleri: Mersin ili örneği* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Mersin Üniversitesi.
- Oğuzkan, F. (2010). *Çocuk edebiyatı* (10. Baskı). Anı Yayıncılık.
- Olness, R. (2007). *Using literature to enhance content area instruction: A guide for K-5 teachers*. Newark, DE: International Reading Association.
- Orhan, M. (2020). *TÜBİTAK çocuk kitaplarının çocuk edebiyatı yönünden incelenmesi* [Yayımlanmış Doktora Tezi]. Kırıkkale Üniversitesi.
- Orhan, M. & Pilav, S. (2021). TÜBİTAK çocuk kitaplarının çocuk edebiyatı yönünden incelenmesi. *Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 11(1), 371-390. <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.872141>
- Öncü, M. T. (2018) Türkçeye çevrilen Alman edebiyatına genel bir bakış. *Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik*, 1, 250-261. <https://doi.org/article-file/506466>
- Santrock, J. W. (1998). *Child development*. (8th Edition.) McGrawHill Press.
- Sever, S. (2007). *Çocuk ve edebiyat*. Kök Yayıncılık.
- Schallert, D. L. (1980). *The role of illustrations in reading comprehension*. InR. J. Spiro, B. C. Bruce, & W. F. Brewer (Eds.), *Theoretical issues in comprehensioninstruction* (pp. 503-525). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Sonnenschein, S. ve Munsterman, K. (2002). The Influence of Home Based Reading Intraction on 5 Year Old Reading Motivation and Early Literacy Development. *Early Childhood Research Quarterly*, 17, 318-337. [https://doi.org/10.1016/S0885-2006\(02\)00167-9](https://doi.org/10.1016/S0885-2006(02)00167-9)
- Stebler, M. Z. (2018). *Yaş gruplarına göre çocuk kitapları*. T. Şimşek (Ed.) *Kuramdan uygulamaya çocuk edebiyatı içinde* (ss. 129-142). Grafiker Yay.
- Steiner, F.S. (2008). Teaching About Peace Through Children's Literature. *Journal of Peace Education and Social Justice*, 2 (2), 229-244.
- Şahbaz, M. (2016). *Çeviri çocuk edebiyatı ürünlerindeki kültürel öğeler* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Başkent Üniversitesi.
- Şenol, F. B., Yükselen, A., Üstündağ, A. & Ay, A. (2017). 7-12 yaş çocuklarına yönelik çocuk kitapların içerik, resimleme ve fiziksel özellik açısından incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies (JASSS)*, 55, 441-456. <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS6965>
- Şirin, M. R. (2000). *99 soruda çocuk edebiyatı*. Çocuk Vakfı Yayınları.

- Şirin, M. R. (2016). Edebiyat ve çocuk edebiyatı, edebiyatın amacı ve işlevi. *Türk Dili Dergisi*, CX(780), 12-31.
- Temir, A. (2019). *Dijital çocuk yayınlarının çocukların öğrenmesi üzerinde etkileri* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Trim, M. (2004). *Growing and knowing a selection guide for children literature*. München: Die Deutsche Bibliothek.
- Türk Dil Kurumu (2022, 21 Şubat). *Güncel Türkçe sözlük*. Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr/>
- Tür, G. ve Turla, A. (2005). *Çocuk, edebiyat ve kitap*. Yapa yayıncılık.
- Ungan, S. ve Demir, E. (2016). Günümüz çocuk edebiyatı yazarları ve eserleri üzerine bir inceleme. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 1(1), 40-65. <https://doi.org/download/article-file/315588>
- Varişoğlu, B. ve Tuzcuoğlu Aksin, Ş. H. (2019). Andrew Clements'in Bunun Adı Findel adlı çocuk edebiyatı eserinin çocuğa görelik açısından incelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (16), 639-656. DOI: 10.29000/rumelide.619651
- Yalçın, A. ve Aytaş, G. (2003). *Çocuk edebiyatı*. Akçağ Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, D. (2016). Popüler çeviri çocuk romanlarının içerik bakımından incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (36), 435-466. <https://doi.org/10.21497/sefad.285287>
- Yıldız, D. ve Karaca, Ş. (2020). Çocuk dergileri üzerine bir inceleme. *Journal of Language Education and Research*, 6(2), 455-477. <https://doi.org/10.31464/jlere.719097>
- Yüksel, B. (2020). *Çocuk edebiyatının temel ilkeleri açısından Behiç Ak'ın kitaplarında görsel tasarım, değerler ve metin ilişkileri* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Waldmann, Günter. (1999). *Produktiver Umgang mit Literatur im Unterricht*, Hohengehren, Schneider Verl.
- Whitten, C., Labby, S. ve Sullivan, S. L. (2016). The impact of pleasure reading on academic success. *The Journal of Multidisciplinary Graduate Research*, 2(4), 48- 64.
- Wolf, S. (2004). *Interpreting literature with children*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum. Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Sage Publications.

Extended Summary

1. Introduction

Books are the most important tools that develop a child's imagination. In this respect, children's books should be evaluated in detail. Thus, children can be brought together with quality books in which the principle of appropriateness to the child is taken into account. In this study, it is aimed to make a comparative analysis of the books published by YKY, Tudem, Timaş, İş Bankası and Hep Kitap publishing houses for children in the 5th and 8th grades between 2018 and 2020 in terms of the number, translation and copyrights, number of editions, size, number of pages, country of translation, translator, illustrator, genre and theme. The reason why the 5th and 8th grade level was chosen in the study was to compare the books published between the first and last years of secondary school. Thus, the children's books published by publishing houses just after primary school and just before secondary school will be presented comparatively. This study, which aims to analyze the children's books published by publishing houses between 2018 and 2020, is a qualitative research. The population of the study consists of children's books published by YKY, Tudem, Timaş, İş Bankası and Hep Kitap Publications. In this context, a total of 600 books were analyzed. Document analysis, one of the qualitative research methods, was used in data collection. Accordingly, the 600 books in the study are the documents of the study. The data of the research, which was based on document analysis, one of the qualitative research methods, were analyzed with descriptive analysis technique. In this study, the children's books published between June 2018 and June 2020 by YKY's Doğan Kardeş series, Tudem, Timaş, İş Bankası and Hep Kitap Publications, which are among the publishing houses that reach readers by publishing a large number of books in Turkey, were scanned, tabulated and analyzed in terms of number, translation and copyrights, number of editions, size, number of pages, country of translation, translator, illustrator, genre and theme. Books are the most important tools that develop a child's imagination. In this respect, children's books should be evaluated in detail. Thus, children can be brought together with quality books in which the principle of appropriateness to the child is taken into account. In this study, it is aimed to make a comparative analysis of the books published by YKY, Tudem, Timaş, İş Bankası and Hep Kitap publishing houses for children in the 5th and 8th grades between 2018 and 2020 in terms of the number, translation and copyrights, number of editions, size, number of pages, country of translation, translator, illustrator, genre and theme. The reason why the 5th and 8th grade level was chosen in the study was to compare the books published between the first and last years of secondary school. Thus, the children's books published by publishing houses just after primary school and just before secondary school will be presented comparatively. This study, which aims to analyze the children's books published by publishing houses between 2018 and 2020, is a qualitative research. The population of the study consists of children's books published by YKY, Tudem, Timaş, İş Bankası and Hep Kitap Publications. In this context, a total of 600 books were analyzed.

2. Method

Document analysis, one of the qualitative research methods, was used in data collection. Accordingly, the 600 books in the study are the documents of the study. The data of the research, which was based on document analysis, one of the qualitative research methods, were analyzed with descriptive analysis technique. In this study, the children's books published between June 2018 and June 2020 by YKY's Doğan Kardeş series, Tudem, Timaş, İş Bankası and Hep Kitap Publications, which are among the publishing houses that reach readers by publishing a large number of books in Turkey, were scanned, tabulated and analyzed in terms of number, translation and copyrights, number of editions, size, number of pages, country of translation, translator, illustrator, genre and theme.

In order to ensure the reliability of the research, the findings were checked and evaluated by four field experts. In order to increase the validity of the research, the study material, the research model, data collection, data analysis and what was done in this process were given in detail and the findings were associated with similar studies.

3. Findings, Discussion and Results

According to the results; YKY published 140 books for 5th graders and 80 books for 8th graders. Tudem published 61 books for 5th graders and 17 for 8th graders; Timaş published 46 books for 5th graders and 18 for 8th graders; İş Bankası Publishing published 110 books for 5th graders and 62 for 8th graders; Hep Kitap Publishing published 50 books for 5th graders and only 16 books for 8th graders. While 407 books were published for 5th graders, 193 books were published for 8th graders. There is a nearly threefold difference, suggesting that there is a neglect of 8th grade students. There are different reasons for this result. One of the first reasons that comes to mind is the preparation of 8th grade students for exams. Therefore, the books purchased are mostly test books. The importance of reading comprehension in these exams is not limited to Turkish lessons. In order to be able to do the questions in the exam, it is necessary to read and understand the question correctly. The number of books written and published for 8th graders should be increased.

The data show that publishing houses publish more new books. This is important for the development of children's literature. It is as important that new books are read, liked and new editions are made as it is that new books are published. Of the 600 books published, 340 are translations. The remaining 260 books are the works of Turkish authors. The number of copyrighted works is not sufficient. Timaş publishes the fewest translated books. One of the books recommended by Timaş for 5th graders and six of the books recommended for 8th graders are translations. İşbank publishes the most translated books. 101 books for grades 5 and 59 books for grades 8 are translated. A total of 24 books are local. The publishing house that publishes the most domestic books is YKY with 69 books for 5th graders and 53 books for 8th graders. Publishers preferred to publish mostly translated books.

Of the 340 books translated, 83 were translated from books written in the UK. The proportion of translated books by British authors constitutes 44.1% of all translated books. The UK is followed by children's literature from the USA, Germany, Italy, France, Canada and Ireland. Almost all translations are from countries in western Turkey.

There are 102 different authors among 260 copyrighted works published. The author with the most published books is Mustafa Orakçı from Timaş Publishing House. Of the 340 translated works published, there are 150 different authors. The most translated authors are Rowling and Sommer-Bodenburg. There is a direct correlation between the authors of the most published books and the most translated authors. Students should get to know the authors of translated books as well as the authors of copyrighted books. Thanks to these authors, students will learn universal values and recognize different cultures. They can also learn to respect differences in this way.

There are 96 different translators for 340 books that have been introduced to our children's literature through translation. The translator is the voice of the author in that language. For this reason, he is at least as important as the author. The translator's language and style determine the child's perspective. Children's books, which can be considered children's first encounter with literature, art and books, are very important. Every stage until it reaches the child's hand should be meticulously examined. The external and internal structure features should be organized according to the child, and the child's interests and needs should be taken into consideration. Parents and librarians should be careful in book selection; the developmental period of the child should be taken into consideration.